

А. Ю. Ясіновський

Лур'є Соломон Якович

ЛУР'Є Соломон Якович (27. 12. 1890 (08. 01. 1891), м. Могильов, нині Білорусь – 30. 10. 1964, Львів) – філолог-класик, історик. Доктор філол. (1934) та істор. (1943) н., професор (1934). Закін. С.-Петербур. університет (1913, нагородж. Великою золотою медаллю за магістер. працю з історії Беотій. союзу, опубл. окремо), де був залиш. для підготовки до професор. звання. Викладав історію Стародав. Греції в Самар. (РФ, 1918–21) та Ленінгр. (нині С.-Петербург, 1921–29, 1934–49) університетах, математику – в Колпін. тех. училищі (Ленінград, 1929–34), лат. мову і заг. мовознавство – в Одес. інституті іноз. мов (1950–52), давньогрец. мову й літературу, античну історію й порівнял. мовознавство – у Львів. університеті (1953–64); працював м. н. с. Комісії історії фізики й математики АН СРСР (1949–50). Наукові дослідження з історії Стародав. Греції, старогрец. літ-ри, філософії, математики, лінгвістики, мікен. студій, епіграфіки, папірології. У 1920-х рр. вивчав різні аспекти давньої історії євреїв. У ленінгр. період написав важливі праці з історії Стародав. Греції. Істор. дослідж. супроводжував філол. аналізом текстів. Опублікував низку розвідок про грец. авторів – Архілоха, Алкея, Есхіла, Еврипіда, Аристофана, Геродота й Менандра; залишив коментовані переклади творів Ксенофонта і Плутарха. Наприкінці 1940-х рр. через масові переслідування інтелігенції і внаслідок т. зв. боротьби з космополітизмом зазнав ідеол. тиску, публіч. обструкції, був звільн. 1949 з Ленінгр. університету за невідповідність посаді, незважаючи на те, що мав бл. 200 публікацій та був визнаний міжнар. наук. спільнотою. Листувався із провід. європ. філологами-класиками – У. Віламовіцем, Дж. Чедвіком та М. Вентрисом. Друкував праці в Німеччині та Італії. Монографії Л. перекладено європ. мовами. Писав книги на античну тематику для дітей та юнацтва. Перебував у пасив. опозиції до рад. комуніст. режиму, гостро засудивши його у своїх таєм. нотатках,

зашифрованих кіпр. силабіч. письмом. Серед учнів – А. Содомора, С. Шарипкін.

Основні праці

История античной общественной мысли: Общественные группировки и умственные движения в эллинском мире. Москва; Ленинград, 1929; Архимед. Москва; Ленинград, 1945; Очерки по истории античной науки: Греция эпохи расцвета. Москва; Ленинград, 1947; Геродот. Москва; Ленинград, 1947; Язык и культура микенской Греции. Москва; Ленинград, 1957; Демокрит: Тексты, перевод, исследования. Ленинград, 1970; История Греции. С.-Петербург, 1993.

Рекомендована література

1. Копржива-Лурье Б. История одной жизни. Париж, 1987;
2. Лурье Я. С., Полак Л. С. Судьба историка в контексте истории (С. Я. Лурье. Жизнь и творчество) // Вопр. истории, естествознания и техники. 1994. № 2;
3. Содомора А. О. Лініями долі: Літ. портрети. Л., 2002;
4. S. Sharypkin. Professor Solomon Lurye (1891–1964) // DO-SO-MO: Fascicula Myscenologica Polona. 2005. № 6;
5. Фролов Э. Д. Русская наука об античности: Историогр. очерки. 2-е изд. С.-Петербург, 2006.

Бібліографічний опис:

Лур'є Соломон Якович / А. Ю. Ясіновський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-59348>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).